

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

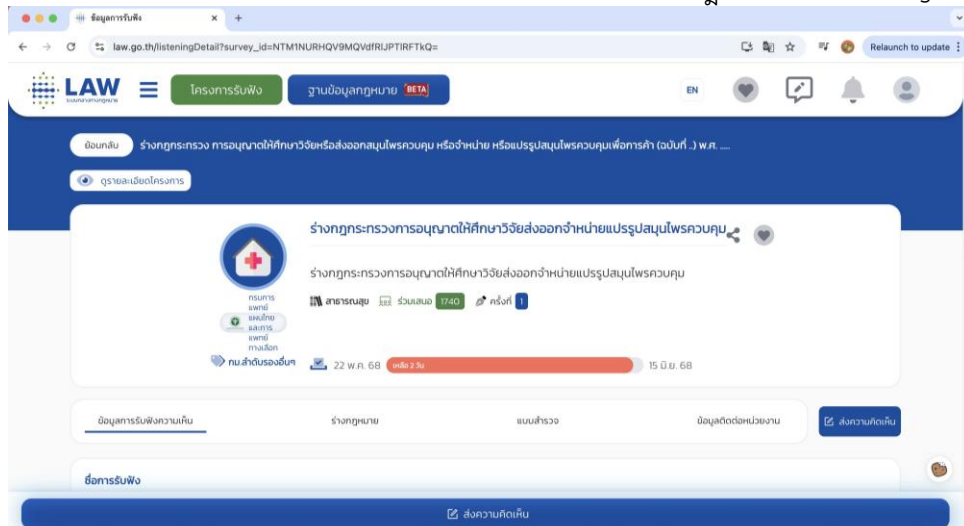
ด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖ วรรคสอง มาตรา ๔๙ วรรคสอง และมาตรา ๕๐ วรรคสอง บัญญัติให้บรรดาการอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยออกเป็นกฎกระทรวง ฉะนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จึงออกกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งปัจจุบันกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว และสมควรแก่กาลเวลาแห่งการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองในสภาพกาลปัจจุบัน

ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน สำหรับการออกกฎหมายให้มีผลใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อย และบัดนี้ การรับฟังความเห็นดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว จึงขอสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๑. วิธีการและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม - ๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ และเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง จึงได้ขยายระยะเวลาในการรับฟังความเห็นจนถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๒๕ วัน โดยวิธีการดังนี้

๑.๑ การรับฟังความเห็นผ่านเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th

๑.๒ การรับฟังความเห็นผ่านหนังสือ

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ๐๕๑๒/ว ๓๐๘๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ขอรับฟังความเห็นร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑.๓ การรับฟังความเห็นผ่านระบบ Google Form ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

The screenshot shows the official website of the Department of Thai Traditional and Alternative Medicine. A prominent banner at the top of the page reads: "ร่าง กฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุมหรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ระหว่างวันที่ 22 พฤษภาคม 2568 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2568" (Draft Royal Decree on the permission to study, export, sell, or process controlled traditional medicine products (No. ..) B.E. ... from May 22, 2568 to June 15, 2568). Below the banner is a green button labeled "รับ Google form".

Below the website screenshot is a screenshot of the Google Form itself. The title of the form is: "รับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2568" (Public consultation on the draft Royal Decree on the permission to study, export, sell, or process controlled traditional medicine products (No. ..) B.E. from June 15, 2568). The form includes a detailed description of the purpose and scope of the consultation, a contact email (legal.dtam@gmail.com), and a list of checkboxes for respondents to select their affiliation: "ประชาชนทั่วไป" (General public), "หน่วยงานภาครัฐ" (Government agency), "สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด" (Provincial health office), "ผู้ประกอบการ" (Business operator), and "อื่นๆ" (Other).

๒. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น และประเด็นที่มีการแสดงความเห็น

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายดังกล่าว มีกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น ร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน ผู้ประกอบกิจการร้านกัญชา ประชาชนทั่วไป หรือภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งนี้ มีผู้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งสิ้น ๖,๖๘๔ คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน ๖,๖๘๔ ราย
ประชาชนทั่วไป	จำนวน ๕,๑๓๒ ราย
ผู้ประกอบการ	จำนวน ๓๔๑ ราย
หน่วยงานภาครัฐ	จำนวน ๑,๑๐๘ ราย
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	จำนวน ๖๕ ราย
อื่น ๆ	จำนวน ๓๘ ราย

สรุปผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจากแบบสอบถาม ร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.							
ประเด็นคำถาม	ระบบกลางทางกฎหมาย (๑,๗๗๒ คน)			Google Form (๔,๙๑๒ คน)		รวม (๖,๖๘๔ คน)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่ระบุ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
๑. ท่านเห็นด้วยกับ “ชื่อ” ของร่างกฎกระทรวง ฉบับดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	๑,๔๙๗	๒๖๔	๑๑	๔,๗๙๐	๑๒๒	๖,๒๘๗ (ร้อยละ ๙๔)	๓๘๖ (ร้อยละ ๖)
๒. ท่านเห็นด้วยกับ “บทอาศัยอำนาจ” ของร่างกฎกระทรวงดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	๑,๔๘๗	๒๗๖	๙	๔,๗๗๖	๑๓๖	๖,๒๖๓ (ร้อยละ ๙๔)	๔๒๑ (ร้อยละ ๖)
๓. ท่านเห็นด้วยกับการยกเลิกยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “อธิบดี” ในข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก” หรือไม่ อย่างไร	๑,๔๙๑	๒๗๓	๘	๔,๗๗๗	๑๓๕	๖,๒๖๘ (ร้อยละ ๙๔)	๔๑๖ (ร้อยละ ๖)
๔. ท่านเห็นด้วยกับการเพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวงการอนุญาต ให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ “ในกรณี ผู้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ผู้อนุญาตอาจพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาตก็ได้” หรือไม่ อย่างไร	๑,๕๒๑	๒๔๔	๗	๔,๗๘๖	๑๒๖	๖,๓๐๗ (ร้อยละ ๙๔)	๓๗๐ (ร้อยละ ๖)
๕. ท่านเห็นด้วยกับการให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๑๓ แห่งกฎกระทรวงการอนุญาต ให้ศึกษาวิจัย หรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “(๑) กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข” หรือไม่ อย่างไร	๑,๔๘๕	๒๗๘	๙	๔,๗๗๑	๑๔๑	๖,๒๕๖ (ร้อยละ ๙๔)	๔๒๘ (ร้อยละ ๖)

๓. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

การสรุปการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย และผ่านระบบ Google Form ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีรายละเอียด ดังนี้

สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
ประกาศประเด็นที่แสดงความคิดเห็น	ความเห็นและข้อเสนอแนะ
๑. ท่านเห็นด้วยกับ <u>“ชื่อ”</u> ของร่างกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร “ร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”	<u>ไม่เห็นด้วย</u> ดังนี้ ๑. ชื่อของร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ใช้ถ้อยคำที่กว้างและไม่ชัดเจน เช่น “สมุนไพรควบคุม” โดยไม่มีการระบุว่าเป็นสมุนไพรชนิดใด ทั้งที่ในทางปฏิบัติหมายถึง “กัญชา” โดยเฉพาะส่วนของช่อดอก ซึ่งมีความละเอียดอ่อนในทางกฎหมาย เศรษฐกิจ และสังคม นอกจากนี้ การใช้ชื่อในลักษณะรวม “ศึกษา วิจัย ส่งออก จำหน่าย และแปรรูป” ไว้ในหัวข้อเดียว ทำให้ผู้ที่อ่านข้อความเข้าใจยาก และไม่สามารถแยกแยะประเด็นทางกฎหมายแต่ละส่วนได้ชัดเจน ควรปรับชื่อให้ชัดเจน และเจาะจงยิ่งขึ้น เช่น “ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตเกี่ยวกับการใช้กัญชาเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าและวิจัย” เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของกฎหมายอย่างแท้จริง ๒. เสนอให้อนุญาตเฉพาะการศึกษาวิจัย และใช้ประโยชน์ทางการแพทย์เท่านั้น
๒. ท่านเห็นด้วยกับ <u>“บทอาศัยอำนาจ”</u> ของร่างกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ของร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๖ วรรคสอง มาตรา ๔๙ วรรคสอง และมาตรา ๕๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”	-
๓. ท่านเห็นด้วยกับการยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “อธิบดี” ในข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก” หรือไม่ อย่างไร	-

สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
ประกาศประเด็นที่แสดงความเห็น	ความเห็นและข้อเสนอแนะ
๔. ท่านเห็นด้วยกับการเพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ “ในกรณีผู้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ผู้อนุญาตอาจพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาตก็ได้” หรือไม่อย่างไร	<u>ไม่เห็นด้วย</u> ดังนี้ ๑. ข้อความนี้เปิดช่องให้ผู้มีอำนาจ “พิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาต” โดยอิงเพียงประวัติการถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตในอดีต ซึ่งอาจนำไปสู่การตีความแบบเลือกปฏิบัติ หรือใช้ดุลพินิจที่ไม่โปร่งใส หากไม่มีเกณฑ์ชัดเจน โดยการเคยถูกพักใช้ใบอนุญาตไม่ควรเป็นเหตุเพียงพอในการตัดสินใจอย่างถาวร หากผู้รับใบอนุญาตได้ดำเนินการแก้ไขและปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ไม่มีหลักเกณฑ์หรือแนวทางการพิจารณาที่ชัดเจน ว่าการ “เคยถูกสั่งพัก” จะถูกพิจารณาอย่างไร ย้อนหลังได้กี่ปี หรือกรณีใดบ้างที่ “ควร” หรือ “ไม่ควร” ต่ออายุ และอาจทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยและ SME เสียเปรียบ เพราะไม่มีที่ปรึกษากฎหมายหรือทนายมากพอในการอุทธรณ์ หากต้องการเพิ่มวรรคนี้ ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะสามารถแสดงหลักฐานการแก้ไขข้อบกพร่องและผ่านการประเมินซ้ำตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยคณะกรรมการกลาง” เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและป้องกันการใช้อำนาจโดยไร้หลักเกณฑ์ ๒. จากพระราชบัญญัติไม่มีมาตราใดให้อำนาจผู้อนุญาตไม่ต่ออายุใบอนุญาต หากผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต และกฎหมายกำหนดว่า หากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือถูกต่าง ๆ อาจถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งเขียนไว้โดยชัดแจ้ง การที่ให้อำนาจเพิ่มเติมแก่ผู้อนุญาต ประเด็นนี้เป็นการให้ดุลพินิจ ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้พยายามออกกฎหมายลดการใช้ดุลพินิจ แต่ร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ กำหนดให้ดุลพินิจเพิ่มเติม ซึ่งขัดต่อหลักนิติธรรม และหลักนิติรัฐ และเป็นการออกกฎกระทรวงเกินกว่าที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่มีหลักประกันใด หรือมาตรการที่ชัดเจนว่า ต้องมีระดับใดที่ควรไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งไม่เป็นธรรม และทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ หรือเปิดช่องทางให้เกิดการหาผลประโยชน์จากการเรียกสินบนโดยอาศัยช่องทางกฎหมายได้ และเมื่อมีการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ ผู้ที่ต้องใช้ผลประโยชน์แลกลมาเพื่อการได้รับการต่ออนุญาต ย่อมเอาเปรียบสังคม และประชาชน สร้างปัญหา และความเดือดร้อนให้แก่ประเทศชาติ <u>ข้อเสนอแนะ</u> กรมฯ ควรใช้อำนาจตามที่มิในกฎหมายให้สมบูรณ์ครบถ้วนเสียก่อนไม่ใช่อะไรไม่ถูกใจก็จะแก้ไข โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบ ที่อาจจะมาสู่การร้องเรียน การฟ้องร้องคดีแพ่ง

สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
ประกาศประเด็นที่แสดงความเห็น	ความเห็นและข้อเสนอแนะ
	คดีอาญาทุจริต และคดีปกครอง จากการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่เป็นธรรม ต่อผู้ต้องอยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมาย ๓. เห็นว่าขัดต่อกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามหลักและถือเป็นข้อบังคับที่ขัด ต่อกฎหมายการใช้สิทธิอุทธรณ์ทางปกครองต่อหน่วยงานรัฐ ในฐานะใช้อำนาจทางปกครอง
๕. ท่านเห็นด้วยกับการให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๑๓ แห่งกฎกระทรวงการอนุญาตให้ศึกษาวิจัย หรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “(๑) กรณการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข” หรือไม่ อย่างไร	<u>ไม่เห็นด้วย</u> ดังนี้ การแก้ไขให้ “กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก” เป็นหน่วยงานหลักตามข้อ ๑๓ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากใช้เป็นหน่วยงานอนุญาตเพียงหน่วยงานเดียวในเรื่องที่มีมิติหลากหลาย เช่น กัญชา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแพทย์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ และสาธารณสุขสมัยใหม่ ถือว่าจำกัดมุมมองและความสามารถของระบบการกำกับดูแล ซึ่งกรมการแพทย์แผนไทยฯ แม้มีบทบาทสำคัญด้านสมุนไพร แต่ไม่ได้มีความเชี่ยวชาญเพียงพอในมิติอุตสาหกรรม วิจัยสมัยใหม่ หรือเทคโนโลยีชีวภาพ การกำหนดให้กรมเดียวเป็นผู้พิจารณาหรือดำเนินการ อาจสร้างคอขวดด้านเอกสาร การอนุญาต และขาดความยืดหยุ่น ในอนาคต หากให้กรมนี้เป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ควรมีคณะทำงานร่วมระหว่างหลายกรม หรือเปิดช่องให้ผู้ประกอบการเลือกขออนุญาตกับหน่วยงานที่ตรงกับวัตถุประสงค์มากที่สุด เช่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือกรมการแพทย์ <u>ข้อเสนอแนะ</u> ควรเขียนใหม่เป็น “หน่วยงานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำนึงถึงประเภทของกิจกรรมและความเหมาะสมกับลักษณะของสมุนไพรควบคุม” เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการในระยะยาว
๖. ท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	๑. กฎกระทรวงฉบับนี้ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไข หรือเพิ่มเติมตามที่เสนอเพราะที่ผ่านมาผู้อนุญาต อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่เคยใช้อำนาจในการอย่างเต็มรูปแบบ ตามที่กฎหมายให้อำนาจ และการแก้ไขกฎกระทรวงดังกล่าว เป็นการแก้ไขให้ผู้อนุญาต ใช้ดุลพินิจในการพิจารณา โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่มีกฎหมายแม่บทให้อำนาจด้วยนอกจากนี้การกำหนดดุลพินิจดังกล่าว จะต้องมิผลบังคับย้อนหลังไปยังผู้ได้รับอนุญาตเดิมก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ ซึ่งเป็นการกำหนดให้กฎหมาย

สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
ประกาศประเด็นที่ให้ความคิดเห็น	ความเห็นและข้อเสนอแนะ
	มีผลใช้บังคับย้อนหลัง ซึ่งไม่เป็นธรรมและสร้างความเดือดร้อนจนเกินสมควร ขอให้ทบทวนหรือกำหนดมาตรการอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองสมุนไพรควบคุมจะดีกว่า ๒. เพิ่มเติมเอกสารและหลักฐานการยื่นขออนุญาตให้ครบถ้วนตามที่กรมได้แจ้งในแบบรายละเอียดขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตฯ เพิ่มเติมกฎกระทรวงในกรณีขอยกเลิกใบอนุญาต และแบบคำขอการยกเลิกใบอนุญาต เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ๓. ควรแก้ไข ข้อ ๘ (๑) (ข) ซึ่งกำหนดให้ผู้อนุญาตพิจารณาอนุญาตตามหลักเกณฑ์ กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นบุคคลธรรมดาต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ควรระบุให้ชัดเจนว่าจำเป็นต้องเป็นทะเบียนบ้านประเภทอะไร เนื่องจากข้อความคลุมเครือ

๔. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจะนำผลการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ร่างกฎกระทรวง การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.